

© Jimb Warren

str_b_
trans.new.media

riure #3

matar el censor

X Festival Strobe
Centre d'Art Lo Pati
Amposta

**de l'11 de març
al 30 d'abril**

- 2016 -

Introducció_

Des de l'any 2005 el Festival Strobe s'ha configurat com un espai de producció, difusió i experimentació al voltant del vídeo i l'art digital. A mesura que la realitat del Centre d'Art de les Terres de l'Ebre, Lo Pati es feia palpable, la lògica del festival ha anat transformant-se en una proposta més centrada en la filosofia expositiva on el comissariat i el discurs han estat eixos articuladors.

Un dels trets característics de Strobe ha estat la voluntat d'incorporar un ventall el més ampli possible d'aproximacions al fenomen de la cultura digital i els *new media*. A través de peces de vídeo monocanal a instal·lacions interactives, passant per peces d'infografia, programes de TV, net-art o live cinema Strobe ha cuidat sempre aquesta voluntat de generar una vista panoràmica dels camins de la creació contemporània al reflux de la postmodernitat telemàtica. En cada edició s'han produït peces noves, s'han realitzat tallers i activitats obertes a fi de donar singularitat a la proposta i cercar maneres d'apropar l'art.

Per la desena edició presentem l'última entrega del projecte **riure #**. En els temps que corren cada cop som més els que pensem que l'humor és una arma carregada de futur. Com a punt de partida del projecte ens hem preguntat que és el que ens fa gracia. De què riem? De la mà de l'escriptor Xavier Zambrano hem construït una tipologia que ens ha fet de guia durant aquest trajecte simpàtic.

En la primera entrega vam esbrinar com l'humor desarticula la relació de **superioritat / inferioritat** amb peces de Daniel G. Andújar, David Curto, Campanilla, Patricia Esquivias, Alberto González Vázquez, Jesús Acevedo, OAU!, Gabinete de Crisis i The Yes Men. Peces que empren l'humor com una eina potent i mortífera a l'hora de desproveir d'autoritat qualsevol poder establert. El sentit de l'humor i més concretament la sàtira són dinamita pura a la base de flotació de qualsevol règim immobiliària o recalcitrant.

En la passada edició abordàrem, sota el títol de **incongruència**, la lògica de l'absurd com a factor d'alteració del significat. Allò il·lògic, inapropiat, ridícul, sense patró o sense motiu raonat. Amb obres de David Bestué & Marc Vives, Carles Congost, Momu & No Es, Oriol Nogués, Pierrick Sorin, Miguel Noguera, Zoraida Roselló i Isaki Lacuesta.

Per tancar aquesta trilogia ens confrontem a aquell riure més pervers i alhora més incòmode per a la moral. És aquell riure que automàticament pot despertar el censor, propi o aliè, per reprimir la pulsio impúdica. **Riure #3** es concreta en un concert, una exposició, activitats educatives per escoles, una publicació i un programa on-line.

Idea_

Aquesta és la tesi que seguirem a l'hora de plantejar l'ordenament conceptual del projecte **riure #**.

Superioritat vs Inferioritat: L'humor col·loca en una posició de superioritat i degrada l'objecte del riure. Això tan pot servir per fer burla de la deformitat o situació compromesa d'una persona com per invertir la relació jeràrquica amb l'autoritat (el cas de la sàtira política). Hobbes al Leviatà el defineix com a "glòria sobtada": "es pot concloure que l'humor no és sinó la glòria sobtada derivada d'una concepció sobtada de l'eminència en nosaltres mateixos, en comparació amb la debilitat dels altres, o amb la nostra pròpia abans."

Incongruència: Segons els partidaris d'aquesta teoria, l'essència de l'humor seria l'incongruent, la desconexió d'una idea amb una altra. Pascal posa l'accent en la frustració de les expectatives: "Res fa riure a la gent tant com una disparitat sorprenent entre el que esperen i el que veuen." Bergson diu que "una situació és còmica quan pertany simultàniament a dues sèries totalment independents d'esdeveniments i és capaç de ser interpretada segons dos significats completament diferents, al mateix temps"

Matar el censor: En aquesta categoria entrarien les teories que entenen l'humor com un alliberament de la inhibició. Segons Freud, "una broma té l'origen en una tendència agressiva. L'energia psíquica que abans es necessitava per reprimir l'agressivitat s'allibera en una riada. L'alliberament de la repressió i la llibertat de pensament proporcionen la descàrrega plaent que produeix l'humor". André Breton, en el pròleg a la seva "Antologia de l'humor negre", depassà les categories freudianes i situà l'humor negre com a "l'enemic mortal del sentimentalisme", una actitud que porta el desenfrenament fins al caire mateix del no-res.

Matar el Censor_

Hi ha dos tipus de censors: un censor intern format per pors atàviques i tabús íntims, i un censor extern, suma de totes les convencions implícites en les relacions socials i la moral establerta. Segons Freud, l'humor té el seu origen en una tendència agressiva contra aquests dos censors que estan connectats i es realimenten. L'energia psíquica que abans es necessitava per reprimir l'agressivitat s'allibera en el moment de la riallada. L'alliberament de la repressió i la momentània llibertat de pensament proporcionen la descàrrega plaent que produeix l'humor. En la proliferació d'acudits cíncics sobre el matrimoni i la religió, Freud detectà una agressivitat encoberta contra les exigències de la moral social. L'humor negre, amb la seva fixació contra tot allò massa sacralitzat, esdevé així el contrari del tacte i la correcció política.

André Breton, en el pròleg a la seva *Antologia de l'humor negre*, depassà les categories freudianes i situà l'humor negre com a "l'enemic mortal del sentimentalisme", una actitud que porta el desenfrenament fins al caire mateix del no-res. En les seves exploracions dels temes de la mort, la violència, la deformitat i el sexe, els surrealistes combateren un art oficial que passava de puntetes en topar amb una temàtica escabrosa. L'humor negre cerca un efecte de plaer culpable: una broma que simultàniament ens diverteix i ens repel·leix provoca un xoc i una oscil·lació inestable entre aquestes dues reaccions.

Segons Bergson una persona isolada no experimentaria reaccions d'humor, ja que l'humor necessita un eco en els altres. En una ocasió Kierkegaard preguntà a un amic: "tu de veritat rius quan estàs sol?". En la nostra era les xarxes socials s'han convertit en altaveus amplificadors d'aquest ressò social que sembla cercar l'humor negre. Les salvatges bromes a Twitter o als grups de Whatsapp sobre l'assassinat de les nenes d'Alcàsser o la mutilació d'Irene Villa en atemptat terrorista han acabat configurant un gènere d'humor típicament postmodern. Exploració de cicatrius en l'inconscient col·lectiu o venjança contra el bombardeig informatiu amb què els mitjans de masses es rabegen en els successos més morbosos de l'actualitat?

Els acudits racistes o masclistes, segons Ronald de Sousa, participen d'una ètica negativa. En situar en un context de joc afirmacions que dites en un altre context resultarien inacceptables, aquests acudits relaxen el censor moral de l'oient de l'acudit i es converteixen en un vehicle de perpetuació de prejudicis i estereotips. Tanmateix, l'humor negre, en les seves manifestacions més subtils, esdevé una potent eina artística. Es tracta d'aquells casos on l'humor s'atreveix a murmurar l'indicible enlloc de vociferar els tòpics més reaccionaris. L'humor negre esdevé així la bilis negra de la melancolia: enlloc d'atacar els altres, furga en la nostra caducitat i fragilitat. En el condemnat a mort que fa broma amb el botxí el dia de la seva execució, Freud hi veié una dignitat molt superior a la de l'acudit estereotipat.

Programa_

Exposició_

Maria Llopis
Jordi Castells
Jaimie Warren
Alberto González
Felipe G. Gil
Venga Monjas

Concert_

Albert Pla

Programa online_

“Matar el censor”
Una arqueologia dels mitjans curada per
Xavier Zambrano

“La Bestia” de María Llopis

“Una mujer que pasea plácidamente por su jardín se quita súbitamente la bata y se queda desnuda, adoptando una actitud animal como si se hubiera apoderado de ella la bestia interior que lleva dentro. Jadea, gruñe, hace gestos amenazantes, escupe e incluso trepa a un árbol. De repente, parece despertar de su estado de inconsciencia, se ruboriza por verse en tal situación y vuelve a adoptar una actitud civilizada, comedida y correcta.”

Durada: 00:02:16

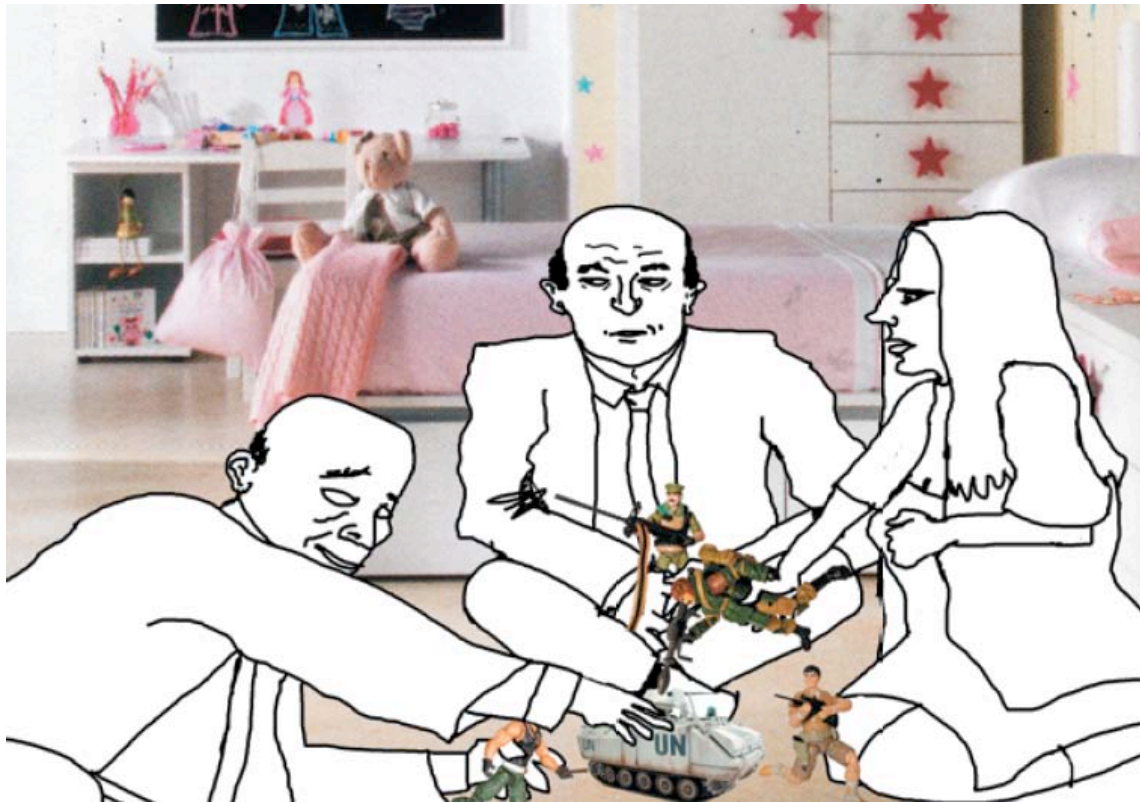
Realització: 2005, València

María Llopis (València, 1975). Su obra se mueve en diferentes medios y soportes, tales como la fotografía, el vídeo y el live art performance. Desarrolla una visión alternativa propia de la identidad sexual y de género siempre partiendo de un fuerte posicionamiento político feminista. Llopis deconstruye el sujeto sexual del feminismo para así elaborar un discurso más cercano a prácticas en torno al feminismo pro sex o al transfeminismo. La obra de la artista versa sobre orgasmo y violencia, sobre la sexualidad de las mujeres mayores, sobre la performatividad de nuestro género, sobre la violencia sexual, sobre el sexo virtual, sobre las maternidades alternativas, sobre los partos orgásmicos. Pero ante todo, el trabajo de María Llopis sitúa la sexualidad / intimidad como poderosa fuerza de creación y como arma política necesaria para cuestionar la sociedad en la que vivimos.

Ha participado en la exposición *Genealogías feministas en el arte español: 1960-2010*, comisariada por Juan Vicente Aliaga y Patricia Mayayo en el MUSAC 2013. En el 2015 ha publicado el libro *Maternidades Subversivas* con la editorial Txalaparta.

<http://www.mariallopis.com/>

“Güar Gueims” de Jordi Castells Pruiñosa

“Tot i que ens volen fer creure que vivim en una Europa democràtica i que cada quatre anys hem d'exercir el nostre “dret a vot” sense eines útils per interactuar en la classe política, la realitat és que vivim en una oligarquia de mercats on els interessos econòmics d'uns pocs són més importants que els drets socials fonamentals, l'ecologia o la vida de les persones.

Aquest fet ens porta a pensar que les nostres lleis i vides no es regeixen des d'aquests parlaments de cartó pedra, sinó que més ens mouen com ninots des d'uns despatxos empresarials molt lluny del dia a dia i les necessitats de la majoria de la població. En aquest context les persones ens converteixen en números i eines d'un sol ús al servei d'aquesta carrera frenètica en la recerca constant de beneficis ràpids i constants. El món és un tauler global de jocs d'estratègia on tot (animal, vegetal o mineral) es considera un recurs consumible.

Amb “Güar Gueims” intento mostrar aquests poders fàctics que mouen el món. Jo els veig com nens sense consciència i inclús sense malícia, que juguen a un joc on el més important és guanyar. Quelcom paregut a “Clash of the Titans” la versió clàssica de Desmond Davis de 1981 on Perseu no és més que un joguet en mans dels Déus de l'Olimp que juguen i aposten amb ell sense cap remordiment, ja que Perseu no és res més que una formiga per a ells.”

Instal·lació: *mixed media* i audio.

Realització: 2016, Tortosa (obra produïda per Lo Pati)

Jordi Castells Pruiñosa (Tortosa, 1978). La seva eina principal és el dibuix i en els darrers temps ha concertat el seu treball al voltant del tema del món del treball en el context de la societat de la informació. “A la oficina” és una àmplia sèrie que escenifica la estètica freda i mimètica del món dels bancs, les consultores, les companyies d'assegurances, agències de valoració i aquest llarg etcètera de contextos del capitalisme tardà.

“Horror Movies” de Jaimie Warren

Una serie de *gifs* animats on l'artista projecta la seva fascinació per grans mites de la cultura de masses relacionats amb la violència i la immoralitat. Jaimie Warren, sempre present a les seves obres a través d'autoretrats, explora des d'una estètica *low cost* la psicologia i la morfologia del mal i la por en cultura cinematogràfica de la factoria de Hollywood.

Durada: 00:01:00
Realització: 2015

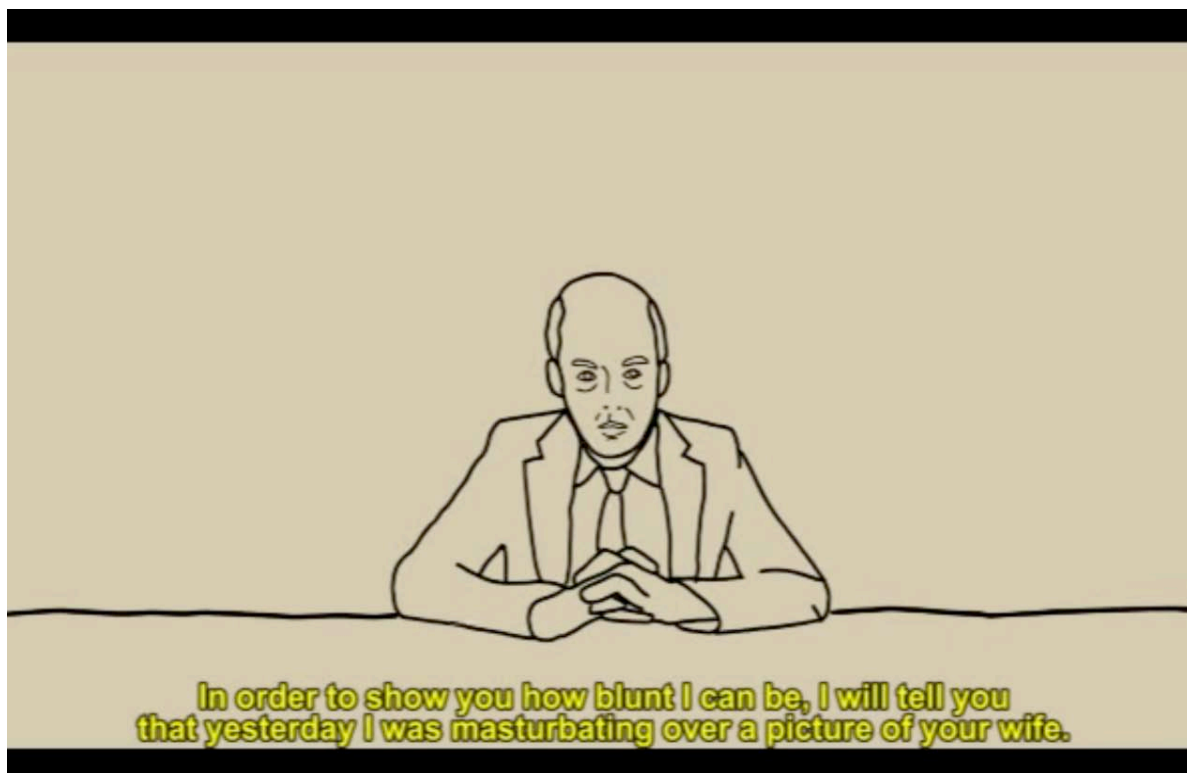
Jaimie Warren (1980, Waukesha, Wisconsin, USA)

Jaimie Warren is a photographer and performance artist creating works both independently as well as collaboratively with youth and community groups. She was born in 1980 in Waukesha, Wisconsin and currently lives and works in Brooklyn, New York. She is co-creator and co-director of the community-engaged and artist-led fake television show *Whoop Dee Doo*.

Recent solo exhibitions of Warren's work have been presented in New York at The Hole, Higher Pictures and American Medium, and in California at Helmuth Projects and San Francisco Camerawork. Warren's work has been highlighted in publications including *artnet*, *The New York Times*, *ArtNews*, *New York Magazine*, *ArtFCity*, *FOAM*, *ArtForum* and *Dazed & Confused*, among others.

Warren is a 2015 fellow in Interdisciplinary Arts from the New York Foundation for the Arts and a 2015 Abrons AIRspace resident. She is the recipient of the 2014 Baum Award for An Emerging American Photographer, and she is the subject of a 2008 monograph published by *Aperture*. Warren is a new featured artist in ART21's documentary series "New York Close Up", and she is the recipient of a United States Presidential Scholars Program Teacher Recognition Award.

<http://dontyoufeelbetter.com/>

Alberto González Vázquez

Hem seleccionat cinc vídeos de l'Alberto González realitzats entre els anys 2008 i 2011, són vídeos curts tots basats en la potència del relat. Historietes que ens porten al límit de la tensió entre l'humor i la sensació de culpa. Trampes morals que ens posen a prova.

"Sinceridad", 2011 - 3:11

"Cien enfermedades incurables, capitulo 1: solidaridad", 2011 - 3:00

"Ensayo sobre la cegera", 2010 - 3:30

"VIH", 2009 - 2:28

"Una nana española", 2008 - 1:20

Durada:00:14:00

Realització: 2008-2011

Alberto González Vázquez (Lugo, 1972). Guionista i realitzador de pel·lícules d'animació. Els seus curtmetratges han obtingut més de trenta premis en certàmens nacionals i internacionals. Ha treballat com a guionista a "Agitació + IVA" (Telecinco), "Made in Xina" (TVE), "Territori xampinyó" (Antena 3), "L'intermedi" (La Sexta) i ha col·laborat ocasionalment en "L'hora chanante" (Paramount *Comedy) i "Muchachada *nu" (TVE).

Ha publicat comic i poesia, ha realitzat videoclips ("Diners", Els Punsetes) i ha elaborat animacions sobre textos de Juan José Millás ("El món de Millás", Canal Plus) i Juan Carlos Ortega ("Contes per a Ulisses"). Algunes de les seves animacions poden veure's també en publicitat i videoclips ("Vaig ser a punt de...", Miguel Bosé).

En l'actualitat compagina el seu treball a "El 'intermedi", on s'encarrega del guió i la realització de peces còmiques mitjançant la manipulació d'imatges televisives, amb la preparació del llargmetratge "Primer Manhattan", sobre un policia acomplexat i miserable que mesura catorze centímetres d'alçada.

<http://www.queridoantonio.com/>

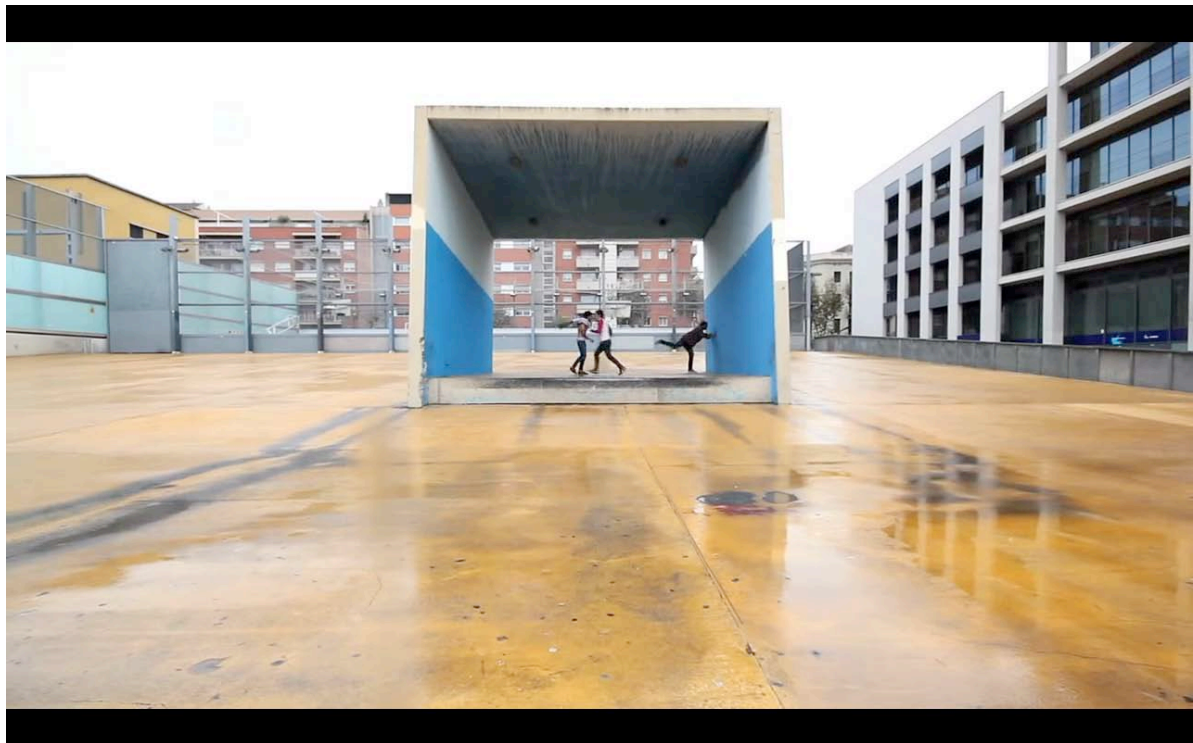

“Monstruos SL” de Felipe G. Gil

“Monstruos Sociedad Limitada” es una serie de imágenes donde se yuxtaponen caras de personas muy conocidas en la esfera pública. La serie trata de imaginar otros mundos posibles, no tanto como un escenarios ideales sino como espacios absurdos y distópicos. La cultura de la remezcla sirve como terreno de juego para imaginar monstruos del ahora que nos resultan familiares. Como dijera Ballard, “la realidad misma es un estado que puede ser desmantelado en cualquier momento”. El photoshop puede ser una simple herramienta de ciencia ficción que piense no en lejanos alienígenas sino en los extraños seres que conviven diariamente con nosotros y que son proyectados en múltiples pantallas. El título de la serie es en sí mismo una remezcla de la película Monstruos SA, solo que usando la SL como apellido y mantra de toda una cultura económica que es la que ha generado a muchos de estos personajes mediáticos.

Tècnica: remix sobre papel fotografía
Realització: 2016. Sevilla

Felipe G. Gil (Tenerife, 1979), Es licenciado en comunicación audiovisual, experto universitario en educación por internet y dirige los proyectos audiovisuales en ZEMOS98. Es co-editor de la publicación digital EMBED.at y desarrolla sus investigaciones en la remezcla como ecosistema cultural.

“Coneix la teva ciutat: Raúl Cimas” de Venga Monjas

Octavo capítulo de "Coneix la teva ciutat". En este episodio, Raúl Cimas nos enseña el Paral·lel, el Broadway catalán. Allá vamos, adentrándonos en esta selva farandulera que es el Paral·lel, a aprender cosas de esta zona con Raúl Cimas. Esperamos que esta vez acabe bien, sin dramas... ¡claro que acaba en drama!

Durada: 00:13:26
Realització: 2013

Venga Monjas (BCN)

<http://vengamonjas.blogspot.com.es/>

Albert Pla: A pleno pulmón

Sube al escenario solo, en estado puro, con esa fuerza que tiene para convertir cualquier platea en un escenario donde teatralizar sus canciones y conseguir un espectáculo de una poética inusual devastadora y electrizante. Canciones que cuentan historias trágicas y delirantes, cotidianas y sorprendentes, delicadas y brutales, crudas y surreales en las cuales el verdugo es también víctima, la calma se transforma en tormenta, la comedia convive con la tragedia y la serenidad desemboca en el desenfreno. Todo para hacer evidente la estrecha línea que separa el bien del mal, el blanco del negro, el positivo y el negativo.

Crèdits_

Direcció Centre d'Art Lo Pati_
Vicent Fibla

Direcció Str_b_
Blai Mesa Rosés

Comissariat_
Blai Mesa Rosés
Xavier Zambrano

Textos_
Xavier Zambrano

Disseny Gràfic_
Mar Borrajo

Comunicació_
Sirga Comunicació

Muntatge_
Oriol Matamoros

Activitats educatives_
Maria Pons

Imatge_
Jaimie Warren

Desenvolupament Web_
Flux.cat

Organitza_

Amb el suport de_

Col·labora_

